

LUIZENBESTRIJDING

INFORMATIEBROCHURE

Wat zijn neten?

Wat is nu eigenlijk het verschil tussen luizen en neten? Deze termen worden immers vaak door elkaar gebruikt maar uiteindelijk zijn ze niet hetzelfde.

Luizen kennen drie levensstadia: de neet (~het eitje), de nimf (~larve) en de volwassen luis. Een neet is dus eigenlijk het eitje van een luis.

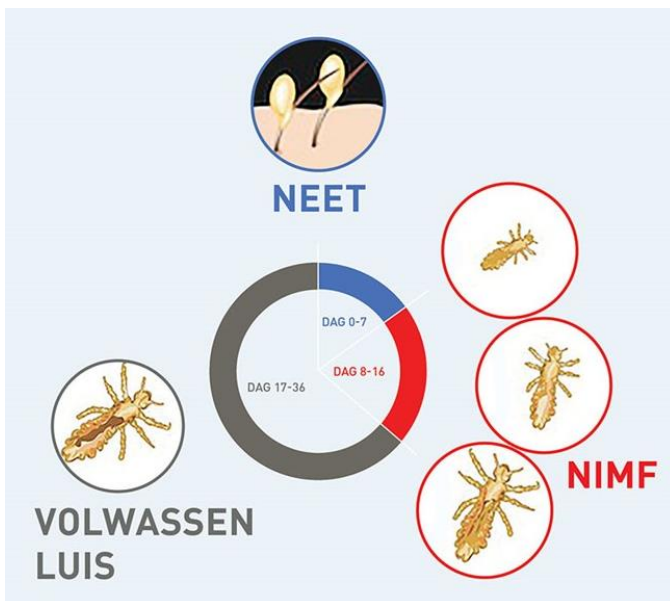

Volwassen luizen leggen 4 tot 8 eitjes per dag, zo dicht mogelijk bij de hoofdhuid, want daar is het lekker warm.

Rond het eitje zit een soort waterdichte lijm, waardoor het eitje goed aan het haar blijft plakken. Deze cocon noemt men een neet, ze heeft een witte kleur. Neten vind je vooral op de warmste plaatsen van het hoofd: achter de oren, in de nek of bij het voorhoofd. In deze neet ontwikkelt het eitje zich tot een larve.

De grootte van een neet kan je vergelijken met een speldenkop en ze zijn meestal te vinden tussen de 3 en 4 mm van de hoofdhuid. Dode neten, die qua kleur wit of doorschijnend zijn omdat de luis eruit gekropen is, vind je meestal iets verder van de hoofdhuid omdat het haar inmiddels gegroeid is.

Hoe planten luizen zich voort?

Een luis doorloopt een 7-daagse cyclus van neet tot luis. Een paar dagen na het leggen van het eitje, begint de **neet** uit te komen.

Na een week komt de jonge luis uit de 'schaal' gekropen. In dit stadium spreken we van een **nimf**. Het zijn kleine luizen van amper 1mm en daarom moeilijk te zien. Maar opgelet, ook in dit stadium zuigen ze al bloed. Het grote verschil met een volwassen luis is dat ze zich nog niet kunnen voortplanten.

Zo'n 10 dagen later zijn de nimfen geëvolueerd in **volwassen luizen**. De voortplanting kan beginnen. De totale levenscyclus van een luis is ongeveer 30 dagen.

Een volwassen luis kan dus een tweetal weken overleven op het hoofd van de gastheer of -dame. De levensduur is afhankelijk van de temperatuur, de vochtigheid van de omgeving en hoe goed de luis zich kan voeden.

Luizen hoe zien ze eruit?

Een luis is een lichtbruin tot zwart langwerpige insect. Het heeft 6 pootjes met op het einde een klauwtje waarmee het de haren vastgrijpt en zich snel kan verplaatsen (6 à 30 cm per minuut).

Een luis heeft geen vleugels en kan dus niet vliegen of springen.

Een volwassen luis kan tot 4 mm lang worden.

Hoe overleeft een luis?

Luizen komen enkel voor bij de mens, niet bij dieren. De luis voedt zich met het bloed van de mens. We krijgen jeuk door het speeksel en de uitwerpselen van de luis.

Luizen zijn heel gevoelig aan temperatuurschommelingen. Ze sterven bij heel lage (diepvries) of heel hoge temperaturen (meer dan 60°). Maar het is vooral de droogte waar ze uiteindelijk het meest gevoelig aan zijn. Daarom wonen ze voornamelijk zo dicht bij de hoofdhuid.

Zonder bloed kan een luis nog 55 uur leven, een neet 10 dagen.

Hoe krijgt een kind luizen?

Dit is zeker: **een luizenbesmetting heeft niks te maken met hygiëne! Iedereen kan luizen krijgen.**

Luizen kunnen enkel kruipen of lopen, niet springen of vliegen. Bij langdurig en rechtstreeks contact van hoofd tot hoofd (meer bij meisjes dan bij jongens) kunnen ze dus overlopen.

Besmette voorwerpen zoals mutsen, sjaals, jassen, kammen, knuffels, lakens, kunnen soms ook luizen overdragen.

Hoe kan je luizen opsporen?

Hier zijn verschillende behandelingen mogelijk.

Kijken in de haren

Door visuele inspectie (= met de vingers de haren van elkaar scheiden en systematisch doorzoeken) zijn luizen heel moeilijk op te sporen, omdat:

- de meeste kinderen slechts een beperkt aantal luizen hebben (1 à 10 luizen per hoofd);
- donkere luizen weinig opvallen in donker haar;
- luizen lopen heel snel weg bij elke bedreiging (ze zijn lichtschuw).

Met de visuele inspectie zullen dus heel wat luizen onopgemerkt blijven! Vandaar stellen we de volgende 2 methoden voor.

Droogkammen met een luizenkam

Met een luizenkam kam je de haren systematisch, van kruin tot haarpunt. Luizen worden door de kam uit het haar geplukt. Zo vind je vier keer meer luizen dan met het blote oog. Een goede luizenkam heeft metalen dicht bij elkaar staande tanden.

De nat-kam-test

Wat heb je nodig: water, shampoo, conditioner, luizenkam, gewone kam, keukenpapier, tandenstokers.

- Was het haar van je kind. Breng veel conditioner aan. Spoel dit niet uit.
- Kam eerst grondig van nek naar voorhoofd met een gewone kam.
- Kam daarna met een luizenkam van de nek tot het voorhoofd in één kambeweging. Start bij het ene oor en schuif zo op naar het andere oor.
- Veeg na elke beweging de kam af aan het keukenpapier en controleer of je luizen ziet. Dit lukt perfect tegen het witte papier.
- Een luis die in de kam blijft steken kan je gemakkelijk verwijderen met een tandenstoker.
- Spoel daarna de haren grondig uit en herhaal de twee kambeurten, maar kam nu van het voorhoofd tot de nek.

Kort haar duurt ongeveer 10 minuten, voor halflang tot lang haar mag je al gauw 20 tot 30 minuten rekenen voor deze nat-kam-test. Wij raden ten sterkste aan om deze methode af en toe thuis toe te passen.

Dit is de meest efficiënte en betrouwbare methode om luizen te verwijderen.

Neten verwijderen blijkt moeilijker. Ze plakken vast aan de haarwortel en komen dus niet makkelijk los.

Wanneer luizen blijven terugkomen, zijn de achtergebleven neten vaak de oorzaak. Luizenproducten kunnen helpen om de neten uit te schakelen.

De behandeling

Stap 1: luizen en neten verwijderen bij je kind

- Beste methode is de nat-kam-methode om alle luizen en neten te verwijderen
- Lotions (Prioderm, Radikal): laat ze 12 uur op het haar zitten en alle luizen én neten zijn dood. Gebruiken op droog haar! Haar voldoende nat maken. Nadeel: sterke geur.
- Sprays (Para-plus, Shampoux): doden wel alle luizen, niet steeds de neten.
- Shampoos: doden wel alle luizen, maar moeten minstens 15 tot 20 minuten inwerken, wat bij kinderen heel moeilijk lukt (naar een filmpje kijken met natte haren lukt meestal zeer goed). Ze doden bovendien niet steeds de neten.
- Balsems (Nix): doden ook niet altijd de neten.
- TeaTree-olie

Stap 2: Je gezinsleden controleren

Controleer alle leden van het gezin! Dit doe je het best met een luizenkam. Kijken alleen is onvoldoende.

Vergeet niet te kammen bij mama en papa, halfbroertjes, halfzusjes ... Iedereen op hetzelfde moment controleren is belangrijk! Behandel iedereen die luizen heeft.

Behandel alleen als je ook werkelijk luizen vindt. Een preventieve behandeling heeft geen zin.

Stap 3: Maak nu je huis luizenvrij!

- Bed: lakens, kussensloop wassen op 60° . Vergeet ook de pyjama niet !
- Knuffels: wassen op 60°, 10 dagen in een plasticzak of 24 uur in de diepvries.
- Borstels en kammen: 2 minuten spoelen in heet water (60°) of 24 uur in de diepvries.
- Haarspeldjes: idem
- Handdoeken en badmantels: wassen op 60°.
- Jasjes/pulls met hoge kraag/mutsen/sjaals: idem.
- Autostoel: met de haardroger te lijf gaan of behandelen met een spray (vb Paraspray).

Stap 4: De leerkracht verwittigen

Verwittig best ook alle vriendjes: je bewijst er de vriendjes en je eigen kind (herbesmetting uitsluiten) een grote dienst mee!

Stap 5: Kammen, kammen, kammen

Vind je nog een dood luisje? Geen paniek, je hoeft niets extra te doen. Vind je nog een levend luisje? Behandel dan onmiddellijk opnieuw en start het stappenplan terug van vooraf aan.

Wat met dode neten? Dode neten zijn donkerder van kleur (als de dode larve er nog in zit) of dode lijken op een haarschilfer (als de larve/babyluis er al is uitgekomen). Dode neten zitten op meer dan 1,5 cm van de hoofdhuid. Je kan dode neten best verwijderen met je nagels. Zo kan je beter controleren of er nog nieuwe neten bijkomen.

Wees alert voor "nieuwe" neten! Nieuwe neten zijn doorzichtig (lijken op een bolletje doorzichtige lijm) en zitten op maximum 1 cm van de hoofdhuid.

Stap 6: Herhaal de behandeling na 7 dagen

Waarom?

- nimfen zijn kleiner dan 1 mm en glippen dus door de luizenkam heen.
- nimfen worden na 7 dagen volwassen luizen. En dan .... paren, eitjes leggen en weer heel veel babyluisjes .....
- Door de tweede behandeling zorg je dat die nimfen dood zijn nog vooraleer ze volwassen luizen kunnen worden
- Het duurt 7 dagen vooraleer de nimfen uit het eitje (neet) komen.

Mag ik echt niet vroeger herbehandelen dan na 7 dagen?

- Nee, anders riskeer je dat er daarna nog babyluisjes uit de eitjes komen. De meeste shampoos en sprays doden enkel de luisjes en niet de neten. Herbehandel je te vroeg, dan heeft de herbehandeling in feite weinig zin.
- De behandeling mag alleen vroeger, als je opnieuw levende luisjes ziet in de luizenkam. En dan moet je terug van stap 1 beginnen natuurlijk.

Samen staan we sterk in een zo luizenvrij mogelijk schooljaar!